

A kurucok leteszik a fegyvert

- Szalay László nyomán –

Amikor a kurucok fénylő csillaga lehanyatlott, a bécsi udvar Pálffy Jánost bízta meg: tárgyaljon Rákóczival a béke pontjairól, Tárgyalt is Pálffy, de ugyan hiába, Rákóczi nem fogadta el a békét, mert a nemzet szabadságát nem biztosította. Rákóczi elment Lengyelországba, hogy segítséget hozzon, s míg távol volt, Károlyi Sándorra bízta a vezényletet, mert igaz hívének, hű barátjának tekintette.

Károlyi Sándor pedig megegyezett Pálffy Jánossal, elfogadta a békepontokat, és előkészítette a kuruc sereg fegyvereinek letételét. Összevonta a kuruc lovasságot, több mint tízezer lovas, és Majténytől nem messze hosszú vonalban felállította a sereget.

Amikor Pálffy János császári tábornok odaérkezett, megszemlélte a dandárt, majd intett, és akkor a 149 zászlótartó körbeállt, és a kör közepén Károlyi meg a tisztjei esküt tettek a császárra. Károlyi Sándor így esküdött:

-Én, Károlyi Sándor, esküszöm a mindenható Istenre, mennynek és földnek teremőjére: minekutána a császár és koronás király kegyelmes urunk őfelsége fejünknek és jószágunknak teljes kegyelmet adott, ezért ennek utána mindenkor utolsó csepp véremig őfelségének igaz híve lések.

Felesküdött a többi tiszt is, és amikor ez megtörtént, Károlyi Sándor nagy szónoklatot mondott: megköszönte a király őfelségének az amnesztiát, a kegyelmet, Pálffy János tábornoknak pedig a közbenjárást.

Pálffy János ugyancsak szónoklatot mondott, és ezzel az árulás munkáját befejezték. A zászlótartók otthagyták, a zászlókat földbe szúrva ezeket a német dragonyosok összegyűjtötték. Összeszedték a kurucok fegyvereit is - a szabadságharc végképp elbukott.

De Rákóczi Ferenc még akkor is bízott benne, hogy a harcot újrakezdeheti. Levelet intézett a Szatmáron összeült rendekhez, s ebben a levélben leleplezte Károlyi árulását. Ezt írta Károlyi Sándorról :

„Sír a lelkünk, keserves gyötrellemmel kínlódik szívünk, hogy akinek becsületét, tekintélyét magunk terjesztettük, vétkeit fedeztük, hitelét neveltük, belső titkosabb barátságunkba vettük, és szeretetünket és lelkünket vele közlöttük: abban kell nemcsak személyünknek, de hazánknek, igaz, hites ügyünknek veszedelme munkáját szemlélnünk.

De él még az Isten, megmutatja példás ostorával igazságát, kit mind Ocskayban és Bezerédyben is megmutatott, kiknek istentelenségétől ez annyiban különbözik, amennyivel nagyobb és súlyosabb veszedelmet hoz hazánkra."

Késő már, késő: a kurucok letették a fegyvert, Károlyi és tisztársai megalkudtak, már csak a legjobbak tartanak ki Rákóczi mellett, s mert rab hazában nem élhetnek, inkább a száműzetés keserű kenyerét eszik.